

anaokulu • ilkokul • ortaokul • lise

OKAN EĞİTİM KURUMLARI
PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK VE REHBERLİK BİRİMİ

TATİLE GİRERKEN

OCAK 2018

TATİLE GİRERKEN...

Yoğun bir dönemi geride bıraktık. Öğrenciler, okul dönemi boyunca ödev ve performans görevlerini yerine getirme, öğrendikleri konuları tekrar ederek bilginin kalıcı olmasını sağlama, derslere etkin olarak katılma, ölçme ve değerlendirme sonuçlarına göre başarılı olma, sosyal ve kültürel faaliyetleri yerine getirme gibi birçok alanda çaba sarf etmek ve iyi bir performans göstermek durumundadır. İşte bu hızlı ve yoğun geçen bir dönemin sonunda gelen yarıyıl tatili öğrenciler için, dinlenmek, eğlenmek ve ikinci döneme hazır olarak başlamak adına iyi bir fırsattır.

Yarıyıl tatili, bir dönem boyunca sorumluluklarını yerine getiren, yeni bilgi ve beceriler edinen ve birçok farklı gelişim alanına yönelik performans sergileyen öğrenciler için dinlenmek ve eğlenceli vakit geçirmek anlamına gelmektedir. Ancak, maalesef genellikle büyük bir sabırsızlıkla beklenen yarıyıl tatilleri “Ne kadar da çabuk geçti”, “Tatilden hiçbir şey anlamadım” ya da “Düşündüklerimi hayata geçiremedim” söylemleriyle tamamlanır. İyi bir tatil öncelikle “planlı bir tatil” olmalı ve çocukların zihinsel, duygusal, sosyal ve fiziksel gelişim alanlarına yönelik gerçekleştirilmelidir. Ancak bu durum tüm tatil sürecinin tamamını aktivitelerle doldurmak anlamına da gelmemeli, çocuklara kendi başlarına geçirebilecekleri boş zaman saatleri de yaratılmalıdır.

Tatilde ders çalışmak mı?

Karne sonuçları ne olursa olsun herkes gerek fiziksel gerekse zihinsel açıdan dinlenmeye ve eğlenmeye ihtiyaç duyar. Tatilde öncelikli olarak yapılması gereken planlama bu yönde olmalıdır. Ancak, unutulmamalıdır ki bilgi birikimli bir süreçtir. Her yeni öğrenme eski öğrenilenlerin üzerine inşa edilir ve birey tarafından anlamlandırılarak kodlanır. Eğer alt öğrenmeler yetersiz olarak inşa edilmiş ya da eksikse yeni bilgilerin edinilmesi ve kalıcı olması da imkansız olacaktır. Bu nedenle tatil etkinlikleri içerisinde, dinlenme ve eğlenceli vakit geçirme etkinliklerinin önüne geçmeyecek şekilde ders tekrarına da zaman ayırmak önemlidir.

Eğlendirirken Geliştiren Tatiller

Bütün olarak gelişime odaklı ve eğlendirici tatilleri planlarken öncelikle yarıyıl tatili boyunca yakın çevremizde gerçekleştirilecek olan etkinlikler araştırılmalı ve planlamaya alınacak etkinliklere çocuklarla birlikte karar verilmelidir. Ayrıca, tatilde zaman yönetimi de önemlidir. Uykuya yatış ve kalkış saatleri, yemek saatleri, kitap okuma gibi standart bir zaman yönetimi de hem tatilin dolu dolu ve anlamlı bir şekilde geçirilmesini sağlayacak hem de okullar açıldığı zaman yeniden okula uyumu kolaylaştırıcı bir etkiye sahip olacaktır.

Tiyatro, sinema, gösteri, vb.; Yoğun okul programı nedeniyle dönem içerisinde fazlaca vakit ayıramayan çeşitli sanatsal etkinliklere katılımı gerçekleştirmek,

Atölye çalışmaları; Çocukların hem kişisel hem de sosyal gelişimlerini destekleyecek atölye çalışmalarına katılımını sağlamak,

Spor; Yaş gelişim özelliklerine uygun sportif faaliyetler yaparak fiziksel gelişimi desteklemek,

Müzik ve resim; Yetenek ve ilgi alanları doğrultusunda resim ve müziğe zaman ayırmak, konser ve sergilere katılmak,

Kitap ve dergi; Çocuklarımızın okuduklarını anlama ve genel kültürlerini yükseltmek amacıyla ilgi alanlarına yönelik okuma zamanları yaratmak,

Yakın çevremizitanyalımetkinlikleri; Yaşadığımız bölgede ki müzelere, tarihi ve turistik yerlere yapılacak geziler yaşayarak öğrenme fırsatı olarak değerlendirilmelidir,

Akraba ziyaretleri; Okul çalışma programları nedeniyle ertelenmek zorunda kalınan akraba ziyaretleri aile içi bağları güçlendirmek için çok önemlidir,

Ev oyunları; Evde gerek bireysel gerekse aile bireylerinin katılımıyla oynanabilecek oyunlar almak, eğlenceli geçen bir yarıyılın hatırası olabilir,

Ödevler; Öğretmenlerimiz, dönem içerisinde edinilen bilgi ve becerilerin kısa sürede unutulmaması amacıyla tekrar amaçlı ödev vermektedir. Tatil planlaması içerisinde mutlaka ödevlere de yer verilmeli, son günlere sıkıştırılmamalıdır.

Bunlara dikkat etmelisiniz...

- Karne sonuçları beklenti düzeyinin altında ise “Ne tatili? Tatili hak etmedin, otur ders çalış!” diyerek çocukların tatil ihtiyaçlarını engellemeyin. Unutmayın ki, başarının anahtarı motivasyondur. Motive olmak için her açıdan dinlenmeye, eğlenmeye ihtiyaç vardır.
- Çocuklara neleri yapamadıklarından çok, neleri yapabildiklerini ve yapabileceklerini anlatmak daha önemlidir. Olumsuz ve eksik bulunan davranışlar yerine olumlu özelliklerine yönelmek daha etkili olacaktır.
- Yetenek, ilgi ve beceri olarak bakıldığında her çocuğun kendine özgü bir repertuarı olduğundan kıyaslama yapmak, çocuğun motivasyonunu arttırmak yerine yetersizlik

duygularını harekete geçirecektir. Diğer yandan kıyaslandığı bireyle ilişkisi de bozulacaktır. Çocuğu başkalarıyla kıyaslamak yerine kendi içindeki gelişimini görebilmek, koşulsuz sevgi ve kabul göstermek çok daha önemlidir.

- Tatil planlaması yaparken çocuklara yardımcı olmak önemlidir. Bu yardım ve yönlendirme aşamasında çocuklarla empati kurmak, onların yetenek, ilgi ve ihtiyaçlarını merkeze almak önemlidir. Yani tatilplanlamasında sadece anne ve baba kendi öngördüğü ve hoşlandığı etkinliklere yönelmemeli, tatil çocuğun tatili olmaktan çıkarılmamalı ve planlama çocukla birlikte yapılmalıdır.
- Tatili sadece evde, bilgisayar ya da televizyon başında geçirmesine müsaade etmeyin. Tabi ki tüm insanlar zamanlarının büyük bir kısmını sevdikleri ve eğlendikleri etkinliklere ayırmak isterler. Ancak, tatilin tüm gelişim alanlarına yönelik değerlendirilmesi önemlidir. Uzun süreli bilgisayar kullanmak ya da televizyon izlemek, fiziksel gelişimi olumsuz yönde etkileyebilmekte, göz bozukluklarına ya da obezite gibi sağlık sorunlarına ortam hazırlayabilmektedir.

- İnternet kullanımını denetim altında tutun. Sınırsız özgürlük olanağı sunan internette aynı zamanda çocukların gelişimini olumsuz yönde etkileyebilecek oyunlar bulunmaktadır.
- Birçok öğrenci, kitap ve defter kapağı açmadan, geceleri geç saatlerde yatarak ya da bilgisayar başında saatlerini harcayarak tatilini değerlendirme eğilimindedir. Belirli bir süre sonunda tembellik ortaya çıkar. Tatil boyunca bu tempoya alışan bünye okul açıldığında eski düzenine dönebilmek için zorlanır. İkinci döneme hazır olmak amacıyla verilen tatil tam tersi bir durumla sonuçlanır. Bu nedenle planlama yapmak, kitap okumaya zaman ayırmak ve konu tekrarlarına tatilde yer vermek önemlidir.
- Tatil bir anlamda daha fazla uyku ve eğlenmek anlamına gelir. Okul dönemi boyunca erken yatıp, erken kalkma nedeniyle gece yapılabilecek etkinlikler azalmakta, uykuda geçen süre de kısa olmaktadır. Çocukların tatilde aşırıya kaçmadan biraz daha geç yatıp, geç kalkması ihtiyaçlarını karşılaması adına önemlidir.
- Yarıyıl tatili, anne ve babanın çocuklarıyla birlikte vakit geçirmeleri için çok iyi bir fırsattır. Tam gün okul programı, anne ve babanın iş ve ev sorumlulukları, çocuğun ödev ve sınavları gibi nedenlere okul döneminde sadece “etkin zaman dilimleri” yaratılarak geçirilen günler tatil döneminde mümkün olduğu kadar çok birlikte zaman geçirme olanağı sağlar.
- Akademik başarı ve kişilik özellikleri üzerine yapılan araştırmalar, başarılı çocukların en önemli ayırt edici özelliğinin sorumluluk olduğunu ortaya koymaktadır. Bu nedenle tatil süresinde çocukların yaş gelişim özelliklerine uygun sorumluluklar verilmesi de önemlidir.

ETKİNLİK PLANLAMA

Tatil için, ailece gerçekleştirebileceğiniz bazı etkinlikler, siz anne babaların, günün koşuşturmasından kalan küçük zamanlarda, çocuklarıyla kaliteli ve hoşça vakit geçirmelerine yardımcı olacaktır.

Bu etkinliklerde amaç, çocuklarınızla sevginizi ifade etmenin farklı yollarını denemeniz, ortak paylaşımlarınızı arttırmayı, çocuklarınızın güven duygularını geliştirmeniz ve aynı zamanda keyifli zaman geçirmenize yardımcı olmaktır.

Etkinlikleri yaparken o sırada yaşadığınız duygu ve düşüncelerinizi çocuğunuzla paylaşmanız, onun duygu ve düşüncelerini dinlemeniz, etkinliklerden maksimum yararlanmanızı sağlayacaktır. Etkinlikler, çocuklarınıza vermek istediğiniz mesajlar için zemin hazırlayacak ve bu sayede onlara daha kolay ulaştığınızı göreceksiniz. Belki yaşadığınız bir sorunun giderilmesi için yardımcı olacak, belki de ileride yaşayacağınız bazı sorunları önleme olanağı bulacaksınız. Bu nedendir ki, bu etkinliklere ayırdığınız zaman, sorunlara ayırdığınız zamanı azaltacaktır.

ETKİNLİK 1- Doğa Bakmak: Çocuğunuz yatmadan önce ailece

Dışarı çıkıp gökteki aya bakın. Her gece büyümesini veya küçülmesini, gökyüzündeki yerinin değişmesini izleyin. Ay hakkında bir hikaye yazın. Aile üyelerinden birisi başlasın sonra herkes bir iki cümle eklesin. Eğer isterseniz gökyüzündeki yıldızları gösteren bir harita da alabilirsiniz. Yıldız kümelerini birlikte öğrenip, izleyebilirsiniz. Gecenin sessizliğini dinleyerek, gökyüzündeki yıldız kümelerini tespit etmeye çalışmak aileniz için heyecanlı bir an olabilir.

ETKİNLİK 2- İşyeri Ziyaret Günü: Çocuğunuzun hem bilgilenmesi, hem de birlikte hoş bir gün geçirmesi amacıyla, onu kendi işyerinize götürerek mesleğini tanımasını sağlayın. İşyerinizde ne/neler üretiliyor? Hangi meslek gruplarından çalışanlar var? Bu çalışanların işleri neler? Bunların hepsini görerek ve sorarak öğrenmesi için fırsatlar verin. Mümkünse, her kademedeki çalışanla konuşmasını sağlayın. Akşam eve döndüğünüzde, günün değerlendirmesini yapıp dikkatini çeken şeyler üzerinde konuşun.

ETKİNLİK 3- Sessiz Sinema: Bu etkinlikte beden dili kullanılarak duygular, hayvanlar, meslekler vb canlandırılır. Konuşmak ya da ses çıkarmak yasaktır. Bir kişi canlandırmayı yaparken diğer aile üyeleri tahmin etmeye çalışır. Doğru tahminde bulunan, bir sonraki canlandırmayı yapar.

ETKİNLİK 4- Kek İle Çay Saati: Ölçülü davranmanın ve kurallara uymanın önemini kavramaya yönelik güzel bir etkinlik. Çocuğunuzla birlikte kek yapmaya ne dersiniz? Ama bu her zaman yaptığınız keklerden biraz değişik. Her zaman yaptığınız lezzetli bir kekin malzemelerini masaya koyun. İlk denemeyi hiç bir ölçü kullanmadan tamamen çocuğunuzun tahminleri doğrultusunda yapın. İkinci kez aynı keki ölçüye uygun yapın. Kekler piştikten sonra her iki keki yan yana koyun ve birlikte tadın. Neler yaptığınızı gözden geçirin. Ölçülü ve ölçüsüz yapılan kekler arasındaki farkın nedenini, belirlenen ölçülere uymak ve uymamak şeklinde açıklayın. İnsanların ölçülü, kurallara uygun davranmasının ne anlama geldiği ile ilgili konuşun. Bu davranışlara örnek verin. Nerede nasıl davranmak gerektiğini bilmenin ve uygulamanın kişilere neler kazandırdıklarını tartışın. Çocuğunuzdan ölçülü ve ölçüsüz davranışlara örnek vermesini isteyerek çay servisi yapın.

ETKİNLİK 5- "Artık Büyüyorum": Bu çalışma öncesinde tüm aile bireyleri bir araya gelerek aile toplantısı yapabilirsiniz. Ailedeki herkesin görevleri ve bunları yerine

getirmediğimizde hayatımızın nasıl zorlaştığıyla ilgili sohbet etmenizi öneriyoruz.Önce çocuğunuzla belirlediğiniz yaş dönemine ait resmi bir kağıda çerçeve çizip içine yapıştırın. Sonra, o yaştaiken nasıl olduğunu ve neler yaptığını çocuğunuzla paylaşın. Çocuğunuzun yaşla birlikte insanların becerilerinin buna paralel olarak da sorumluluklarının arttığını fark etmesine yardımcı olun. Bu konuda kendinizden örnekler de verebilirsiniz.

ETKİNLİK 6- “Sevgi Notları”: Sabahleyin uyandığınızda bir sevgi notu almak kadar güzel bir şey olabilir mi? Bir akşam yatmadan önce eşinize, çocuğunuza birkaç satırlık bir sevgi notu yazın. Ertesi sabah okuması için uygun bir yere koyun. Bu nota, o gün iyi yaptığı bir şeyin farkında olduğunuzu ve onu çok sevdiğinizi yazabilirsiniz.

ETKİNLİK 7- “Ailece Bulmaca Çözme”: Gazetelerin hafta sonu eklerindeki bulmacaları ailece çözmek eğlenceli olabilir. Çocuğunuz, bulmacayı yüksek sesle okusun ve hep birlikte doğru yanıtları bulmaya çalışın. Böylece, çocuğunuzun genel kültürünü de geliştirmiş olursunuz.

ETKİNLİK 8- “Aile Dansı”: Herkesin sevdiği bir müzik açın ve ortalığı boşaltın. Birisi birkaç dakika komik hareketler yapsın. Herkes onu taklit etsin. Hareketi yapan, elini birbaşkasının omzuna değdirince sıra ona geçsin ve herkes onun yaptığı dansın aynısını yapsın. Bunu istediğiniz kadar sürdürebilirsiniz. Eğer herkes dans etmekten hoşlanıyorsa o zaman birlikte bir kaç figür tasarlayıp dans edebilirsiniz. Bunu aile dansına dönüştürmek keyifli olabilir.

ETKİNLİK 9- “Alışveriş Oyunu”: Evde çocuğunuzla birlikte marketlerin alışveriş kataloglarını kullanarak alışveriş oyunu oynamak para kavramının öğrenilmesinde yardımcı olacaktır.Gerçek paraları oyuna katıp listeden alınacakları seçip “Bakalım bunlar ne kadar tuttu ve paramız yetiyor mu?Bunları aldıktan sonra ne kadar para üstü almamız gerekiyor“ gibi yaşına uygun sorular ve yönlendirmeler yapabilirsiniz.Böylece çocuğunuzun hem basit matematik hesaplamaları yapmasına hem para kavramını öğrenmesine hem de bilinçli tüketim hakkında bilgi sahibi olmasına yardımcı olabilirsiniz.

Sağlıklı,eğlenceli ve verimli bir tatil geçirmeniz dileğiyle...

KAYNAKÇA: Ellison, Sheila-Barnett, Barbara Ann, 365 Öneri, Mess Yayınları, 1997

Burcu DAĞLI

İlkokul Rehberlik Öğretmeni

